

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 04/08 Kirke for aldersgruppa 18 til 30 år

Ung i kirken har i perioden 2005-2008 vært en del av Den norske kirkes strategiplan. Ung i kirken er definert som aldersgruppa 15-30 år. I 2004 vedtok Ungdommens kirkemøte (UKM) å fremme, som ett av fire delmål for satsningen Ung i kirken, å ”styrke arbeidet i forhold til unge voksne i aldersgruppen 18 – 30 år”. Dette var spesielt viktig for å skille Ung i kirken satsningen fra trosopplæringsreformen. UKM 2007 sak 06/07 gav innspill til prosjektet, som var blitt satt i gang i et samarbeid mellom Kirkerådet og Det teologiske Menighetsfakultetet. Hensikten var å arbeide spesielt inn mot denne aldersgruppen. Saken ble enstemmig vedtatt og hadde følgende vedtak:

- 1. Ungdommens kirkemøte er glad for at det nå arbeides for å styrke fokus på 18-30 år.*
- 2. Ungdommens kirkemøte ønsker å gi arbeidsgruppene dokumentet UKM sak 06/07 som innspill til arbeidet.*
- 3. Ungdommens kirkemøte ber Kirkerådet reise 18-30 som sak på KM 08 og at den sees i sammenheng med trosopplæring fra 0-18 år.*
- 4. Ungdommens kirkemøte ber om å få saken tilbake til behandling på UKM 08.*

Våren 2007 ble det på denne bakgrunn nedsatt tre arbeidsgrupper i Oslo, Stavanger og Nord-Hålogaland bispedømme. Ut i fra sin lokale kontekst jobbet de med å finne svar på viktig spørsmål som angår arbeid med denne aldersgruppen. En skulle drøfte og undersøke hva en lykkes med, hvor utfordringene ligger, hva som kjennetegner aldersgruppen, hva aldersgruppen er opptatt av og hvilke strategiske veivalg som nå må taes i Den norske kirke i forhold til det videre arbeidet med denne aldersgruppen.

Det er gjort en god kartlegging gjennom de notatene som arbeidsgruppene har produsert, men UKM 08 ser at kartleggingen ikke tar høyde for alle demografiske, sosiale og geografiske forskjeller i landet. UKM 08 mener likevel at notatene er en relevant og god analyse av hvem 18 til 30 åringene er og hvordan de forholder seg til sin kirke. UKM 08 har derfor lagt disse notatene til grunn for behandlingen av saken og viser, sammen med UKM 08s innspill til bispedømmenes arbeid, til de analyser som er gjort i bispedømmene.

Viktige tendenser for aldersgruppen 18- 30 år

Det store aldersspennet

Aldersspennet 18- 30 år er stort og mangfoldig. Man kan derfor ikke dele disse inn kun etter alder. En vel så relevant inndeling er hvor man er i livet. Noen blir værende i sin hjemkommune etter videregående, mens andre drar vekk for å studere. Noen kommer tilbake, andre blir på studiestedet eller flytter til et sted det finnes tilbud om jobb. I storbyene etablerer man seg senere og får barn senere enn på små steder. De uten barn er det ofte vanskelig å komme i kontakt med som kirke, og de som kommer tilflyttende til nye steder opplever ofte at det er vanskelig å få kontakt med sin nye lokale kirke. Mange flytter mellom ulike steder, og en flytter gjerne også flere ganger mellom ulike bydeler. Denne store og hyppige mobiliteten gjør at mange ikke velger å slå rot i en bestemt lokal menighet. Unge voksne med barn har ofte kontakt med kirken gjennom de tilbud menighetene har for barn og familier. Her er trosopplæringsreformen viktig. Men det er viktig at ikke all kontakt kirken har med denne gruppen er gjennom tiltak for barna. Disse store variasjonene innad i aldersgruppen gjør det vanskelig både å forstå den enkeltes behov, samt å være en aktuell kirke for alle i gruppen.

Hva kjennetegner denne generasjonen

Dagens unge voksne har fått merkelappen generasjon Y av trendforskerne. De vokste opp på 80-tallet, og de er produkter av et rikt velferdssamfunn. Ingen generasjon har hatt så stor mulighet til å velge sitt eget liv. De reiser jorda rundt. De kan ta en utdanning nummer to dersom ikke jobben er spennende nok. De vil ha det sosialt, lekent og kreativt på fritiden, og misliker rutiner. Dette er den første generasjonen som vokser opp med nettet og den digitale hverdagen som en selvfølgelighet. Generasjonen er full av individualister, optimister, realister, "multitaskere" som er fremtidsorienterte og opptatt av og dyktige på teknologi. Den yngste delen av aldersgruppen tilhører Millenniumsgenerasjonen (ca. 18 til 22 år). De har mange likhetstrekk med generasjon Y, men kjennetegnes i tillegg av å ha stort rom for undring og spørsmål, de er mer opptatt av nære familierelasjoner og de gir stor uttrykk for takknemmelighet.

18 til 30 åringer er relasjonssøkende, identitetssøkende og identitetsbyggende. Felleskap og nettverk er viktig for denne gruppen. For å gå i kirken, uansett hva og hvor tilbudet er, ønsker en å ha noen å gå sammen med. Man drar gjerne hvor venner går. Unge er kvalitetsbevisste og er selektive i sine valg.

Tilbud til aldersgruppen

I storbyene er det mange tilbud for denne aldersgruppen. De er som oftest i regi av studentprester, organisasjoner og frikirker. Disse gjør en god jobb, og Den norske kirke bør høste av deres erfaringer og se på mulighetene for nye samarbeid. Den norske kirke kan bli bedre både på regionalt og lokalt nivå med å skape rom og rammer for denne aldersgruppen. Mangfold er viktig og bør dyrkes, da det ikke er slik at en form passer alle og vi har ulike interesser og behov. Mangfoldet bør gjenspeile stedegenhet, lokal tilpasning og ulike tradisjoner.

Frivillighet og engasjement

Unge har lett for å bli gitt ansvar når de tar kontakt med en kirkelig instans. Unge savner steder der de bare kan være, steder det de kan få påfyll, hvor man ikke blir møtt med krav om å yte. Hvis kirken skal være relevant og aktuell, må de "tilbud" som gis ikke bare dreie seg om lederansvar. Mange opplever at de brukes i veldig mange sammenhenger og at de slitne. Samtidig er det viktig å si at mange opplever at de aldri blir spurt og føler derfor at de ikke blir sett. Det er derfor viktig at de lokale menighetene har gode rammer og ordninger for frivillige medarbeidere.

Unge engasjement er annerledes enn før. De er fortsatt engasjerte, men gjerne i enkeltsaker eller i noe de har en form for relasjon til. Unge har ikke problemer med å ha engasjement på ulike steder og gjerne over kortere tidsperioder. Fordi unge flytter på seg, kan det være viktig å legge til rette for at engasjement i kirken kan være tidsavgrenset, samt at det gis klar forventninger om hvilke oppgaver de skal gjøre og hva de sier ja til.

Å være kirke

Skal kirken oppleves aktuell for unge må kirken være relevant. Hva vil det si å være en relevant kirke? Det handler ikke om å være hipp og kul, men å være troverdig. Det er viktig at kirken snakker sant om livet og at man opplever at kirken tar deg som menneske med dine erfaringer og problemstillinger på alvor. Det er derfor viktig å være

en synlig, åpen og samfunnsengasjert kirke både i det kirken gjør og sier.

Hvem er kirken?

Alle som er døpt hører Herren til og er kirken. Bibelen bruker ordet legeme som et bilde på kirken og Jesus er kirkens hode. Alle døyte, uansett funksjonsnivå, er en del av dette legeme. Vi har ulike funksjoner og nådegaver og deltar ut i fra de forutsetningene vi har som mennesker skapt i Guds bilde.

Den norske kirke er en folkekirke. Det betyr at alle skal kunne finne sin plass i den kirken de er døpt inn i, så lenge de selv ønsker det. Det betyr også at det må finnes rom for alle slags former for deltakelse og engasjement, men det utfordrer oss også til å ta ansvar for hele legemet. Kirken er mer enn gudstjenester og aktiviteter. Kirken er mennesker.

Strategiske veivalg

UKM 08 ser at all strategi handler om prioriteringer og ber Kirkemøtet gjøre en vurdering på bakgrunn av de særskilte utfordringene som gjelder i forhold til denne aldersgruppen. UKM 08 utfordrer Kirkemøtet til å igangsette prosjekter som legger til rette for strategiske veivalg for arbeid med aldersgruppen 18 til 30 i kirken. Begrunnelsen for å velge prosjektform er at UKM 08 mener at det er for lite materiale og utprøvde tiltak i Den norske kirke for denne aldersgruppen.

Det vil være hensiktsmessig å hente inn erfaringer og eksisterende materiale som finnes i flere enn de tre bispedømmene som har levert notater, samt i kristne organisasjoner, slik at alle de ulike stedegnheter og utfordringer blir mer synlige.

UKM mener at prosjektene svarer på noen av utfordringene som er skissert og anser disse som strategiske veivalg videre. UKM 08 ser det som avgjørende for prosjektets suksess at det bevilges penger til dette fra sentralt hold.

Prosjektene

UKM 08 ønsker at prosjektene, der det er naturlig, bidrar til samarbeid med kristne organisasjoner, det eksisterende menighetsarbeid og at de har et økumenisk fokus.

Prosjektene vil ha et forsøks- og læringsaspekt og inneholder konkrete forsøk som ønskes prøvd ut lokalt, nasjonalt og regionalt. Prosjektperioden bør gå over fem år med en treårig forsøksfase og en toårig implementerings/driftsfase med evalueringer underveis.

På bakgrunn av dette foreslår UKM 08 følgende seks prosjekter:

Prosjekt A: Gudstjeneste

UKM 08 har gitt innspill til gudstjenestereformen i Dnk. Denne reformen legger til rette for store variasjoner og gir store muligheter for å inkludere og aktivisere aldersgruppen 18 til 30. UKM 08 ønsker å prøve ut en gudstjeneste tilpasset unge i forhold til tidspunkt, innhold og relevans. UKM 08 ønsker en gudstjeneste som avholdes på ettermiddag eller kveldstid. Vi vil ikke konkurrere med lokalmenighetens

hovedgudstjeneste, men ønsker å lage et tilbud til unge som kan virke som et styrkende supplement.

Innhold og relevans må prøves ut i den lokale konteksten, men UKM 08 ønsker et fokus på de temaer som oppleves relevant for unges liv. Dette prosjektet svarer på den utfordringen at mange unge ikke vet hvor en skal gå på gudstjeneste i en ny by, samt at den møter unges behov for å bygge nettverk, skape felleskap og utvikle relasjoner.

Gudstjenesten bør holdes sentralt i de store byene, hvor det er stor tilflytting av både studenter og arbeidstakere. Der det oppleves naturlig, oppfordres det til samarbeid med organisasjoner, studentprester og eventuelt andre kirkesamfunn. UKM 08 ønsker at dette prosjektet skal vise et nasjonalt mangfold. Et av prosjektene bør være i samisk område, slik at man får prøvd ut en gudstjeneste med samisk språk, eventuelt med tolk.

UKM 08 ser det som viktig at prosjektet får anledning til å prøve ut et nytt gudstjenestetilbud over en lenger tid. Regelmessighet er viktig når man skal bygge opp noe nytt, og derfor bør en slik gudstjeneste arrangeres ukentlig. UKM 08 tror at et mer langsiktig prosjekt vil gi bedre resultater. Et slikt supplement til den ordinære gudstjenesten kan bidra til større tilsøkning til lokalmenighetene og til kontakt med de som kommer tilflyttende.

UKM 08 ber Kirkemøtet legge til rette for at dette prosjektet kan igangsettes.

Prosjekt B: Kommunikasjon og informasjon

UKM 08 vil igjen peke på kirken felles informasjonsutfordring. Mange unge opplever at det er vanskelig å få informasjon om det som finnes av tilbud der man bor. Samtidig opplever mange menigheter at det er ufordrende å få kontakt med aldersgruppen 18 til 30 år.

Dette skal være et prosjekt som kan møte en generasjon som har vokst opp med den digitale hverdagen, og som bruker nettet for å innhente informasjon.

UKM 08 ønsker at det nedsettes regionale arbeidsgrupper som ser på disse utfordringene. Ledelsen av dette prosjektet bør forankres på nasjonalt nivå, slik at alle erfaringer sammenfattes og vurderes for eventuelle tiltak nasjonalt, regionalt og lokalt. De regionale gruppene bes se på hvordan informasjonsarbeidet på regionalt og lokalt nivå i sitt bispedømme kan gjøres bedre. UKM 08 ønsker at gruppene samarbeider med organisasjoner og andre som har erfaringer med informasjonsarbeid. UKM 08 ber også om at dette prosjektet bidrar til å vise frem de gode eksisterende nettsidene som finnes.

Prosjekt C: Vekst med Tro

For at kirken skal oppfattes som relevant for de unge, må den tilby muligheter og skape rom for at unge kan få påfyll og vekst med tro. Innspill fra UKM 08 og Ungdomsting vitner om at ungdom etterspør møteplasser hvor man kan få snakke om tro, liv og samfunnet vi lever i. Mange unge opplever at de ikke har ord for å forklare eller beskrive sin egen tro. Det er viktig at disse samlingene synliggjør hvordan det vi tror på griper inn i mange av livets spørsmål. I dette prosjektet ønsker UKM 08 å utfordre menigheter i noen prostier i mindre byer til å samle aldersgruppen for å be om innspill på aktuelle temaer. Innspillene sendes til kirkerådet, slik at det kan utarbeides

ressursmateriale på nasjonalt nivå. Kirkerådet bes finne aktuelle samarbeidspartnere for dette prosjektet.

Prosjekt D: Rekruttering av samiske unge til kirkelige stillinger

Det er få samiske unge som tar kirkelig utdanning, noe som kan være et resultat av manglende ungdomsarbeid. En del unge samer opplever ofte at det å være samisk ikke er forenlig med å være kristen. Unge trenger kirkelige ansatte som kan språket, kulturen og som kan fungere som gode rollemodeller. UKM 08 tror derfor at det er viktig å ha fokus på rekruttering. Rekrutteringsprosjektet bør forankres i samisk kirkeråd, med en prosjektstilling. Dersom en lykkes med rekruttering, vil man lettere kunne få til et vedvarende arbeid for samiske unge. Rekrutteringen kan skje blant samiske unge som har gitt uttrykk for en kirkelig tilknytning og engasjement. Prosjektet kan reklameres for og synliggjøres på samiske festivaler som for eksempel Riddu riddu festivalen. Det er viktig at dette prosjektet ses i sammenheng med plan for samisk kirkeliv.

Samisk kirkeråd hadde tidligere et fond hvor man kunne søke om støtte til kirkelig utdanning. UKM 08 ønsker at dette fondet på nytt gjøres tilgjengelig, ved at fondet sikres finansiering. Rekrutteringsprosjektet bør reklamere for fondet og gjøre det bedre kjent i det samiske miljøet.

Prosjekt E: Studenter

UKM 08 ønsker et prosjekt i byer eller tettsteder med mange studenter. Lokalmenigheter med studenthjem eller stor andel av studentboliger/ hybler utfordres til å prøve ut en halvårlig samling i forbindelse med semesterstart. Lokalmenighetene i samarbeid med studentpresten(e), der de finnes, bør invitere til samling i kirken eller på studenthjemmet. Samlingen kan fungere som en velkomst til lokalsamfunnet og menigheten hvor det gis informasjon om det som finnes av tilbud for aldersgruppen. Det er viktig at denne samlingen følges opp av tiltak fra lokalmenigheten, og at dette ikke bare må dreie seg om ledertrening. Prosjektet kan svare på utfordringene med å møte de som flytter til nye steder. Lokalmenigheten blir utfordret til å skape kontakt med alle som bor innenfor menighetsgrensen, selv om de ikke nødvendigvis har folkeregistrert adresse der. Vi håper at dette prosjektet kan gi gode overføringsverdier og ønsker derfor at det samles inn erfaringer fra dette nasjonalt. UKM 08 ber Kirkemøtet be kirkerådet utfordre noen menigheter til å gjennomføre dette prosjektet.

Prosjekt F: Bygd og mindre tettsteder

Det finnes lite bakgrunnsinformasjon om unge på mindre steder. Derfor ønsker UKM 08 et prosjekt som har fokus på mindre steder. Dette kan fungere som et prostiprojekt. UKM 08 utfordrer bispedømmene via Kirkemøtet til å arrangere helger for denne aldersgruppen. Helgene skal ha et sosialt aspekt, samt gi mulighet for påfyll og inspirasjon.

Arrangementet skal ikke lokaliseres til større byer. På denne måten møter vi et ønske fra de som bor på mindre steder, om at de ikke alltid skal måtte dra inn til byen for å være med på samlinger i kristen regi.

Det er ønskelig at det følger noen midler med fra sentralt hold til de som ønsker å prøve ut dette. Prosjektet vil forsøke å bidra til å hente inn erfaringer også med den gruppe

unge mennesker som bor på små steder, og som ikke er studenter. Bispedømmene bes om å vurdere de mest hensiktsmessige samarbeidspartnere for dette. Ungdomsrådene kan fungere som en støttespiller til prosjektet, og Kirkerådet bes om å gi en tydelig beskjed til bispedømmene om dette.